

VLAANDEREN
CIRCULAIR

© Jean-François Pinget

CIRCULAIRE ECONOMIE & BIODIVERSITEIT

BRIEFING PAPER VAN
VLAANDEREN CIRCULAIR

VOORWOORD

We worden geconfronteerd met een drievoudige planetaire crisis. Klimaatverandering, vervuiling en biodiversiteitsverlies zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, hoewel ze elk ook hun eigen oorzaken en gevolgen hebben. Dit vormt een groeiend risico voor de menselijke gezondheid, ons welzijn, de planeet en de economie. Net zoals deze crisissen met elkaar verbonden zijn, zijn de oplossingen dat ook. (IPBES, 2024; OECD, 2025) Voor elk van deze uitdagingen kan circulaire economie een positieve bijdrage leveren.

In deze paper zoomen we in op de link tussen biodiversiteit en circulaire economie. Het is daarbij niet de bedoeling om in de diepte te gaan of volledig te zijn, maar om te inspireren tot een verdere dialoog over hoe beide domeinen met elkaar verbonden zijn en hoe oplossingen elkaar kunnen versterken.

© Morgan Dragozis

01. BELANG VAN BIODIVERSITEIT

Biodiversiteit staat voor de verscheidenheid aan leven op aarde. Het is de soortenrijkdom van dieren, planten, schimmels en micro-organismen die samen ecosystemen vormen. (*Convention on Biological Diversity, 1992*) Evenwichtige ecosystemen zijn beter bestand tegen externe invloeden, zoals de gevolgen van klimaatverandering. Bescherming en herstel van de biodiversiteit, vergroot de veerkracht van ecosystemen. (*wbcsd, 2021*) De mens maakt deel uit van deze ecosystemen, maar is er ook afhankelijk van voor veel primaire behoeften zoals voedsel, schoon water, zuivere lucht en medicijnen. Daarnaast heeft de natuur een aangetoond positief effect op ons mentale en fysieke welzijn. (*SITRA, 2022*) Het [One Health concept van de World Health Organization](#) onderstreept dat de gezondheid van mens, dier en onze omgeving samenhangen. (*European Environment Agency, 2025*) Biodiversiteit is dus essentieel voor het leven op aarde.

© Nathan Debusschere

Biodiversiteit vormt ook de basis van onze economie: bijna de helft van het wereldwijde BBP is direct afhankelijk van de natuur. Veel bedrijven zijn zich niet bewust van dit economische belang van biodiversiteit en de impact die ze er zelf op hebben. Ze gebruiken de natuur voor grondstoffen voor producten: productie van voedsel of het ontginnen van grondstoffen. Daarnaast biedt de natuur ook ecosystemendiensten zoals bevruchting van gewassen, waterfiltratie en -buffering en klimaatregulatie.

De grootste economische sectoren –bouw, landbouw en voeding, energie en textiel– zijn allemaal sterk afhankelijk van de natuur. Collectief zijn deze sectoren ook verantwoordelijk voor ca. 90% van de wereldwijde druk op biodiversiteit. (*European Environment Agency [EEA] 2023; United Nations Environment Programme, 2025; World Economic Forum, 2020*) De Europese commissie vindt dat investeren in natuurherstel cruciaal is voor de competitiviteit, veerkracht, welvaartenveiligheid van Europa. (*European Commission, 2025*)

Naast de ecosystemendiensten die de natuur ons levert, kan men ook argumenteren dat de natuur op zich een intrinsieke waarde heeft. (*European Environment Agency, 2025*)

© Maarten Tengbergen

02. BEDREIGINGEN VOOR DE BIODIVERSITEIT

De [Rode Lijst van de International Union for Conservation of Nature \(IUCN\)](#) bevatte in 2024 166.061 soorten, waarvan 46.337 met uitsterven bedreigd worden. Het aantal beoordeelde soorten, is slechts een fractie van de totale hoeveelheid soorten die leven op aarde. Het reële aantal bedreigde soorten is dus waarschijnlijk ook vele malen groter. (IUCN, 2024) Het [Living Planet Report 2024](#) van het WWF geeft bovendien aan dat de populatiegrootte van vissen, vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen wereldwijd met gemiddeld 73% is afgenomen sinds 1970. (WWF, 2024) In de EU verkeert 81% van de beschermde habitats, 39% van de beschermde vogels en 63% van de overige beschermde diersoorten in slechte toestand. (European Environment Agency, 2025)

We gaan hier in op de **vijf belangrijkste directe oorzaken van biodiversiteitsverlies**. Daarnaast zijn er nog indirecte oorzaken, zoals economische en demografische groei en technologische ontwikkeling. (IPBES, 2019) Bij al deze oorzaken ligt menselijke activiteit aan de basis. Volgens het International Resource Panel van het UN Environment Programme (IRP), wordt 90% van het terrestrische biodiversiteitsverlies veroorzaakt door het ontginnen en verwerken van grondstoffen. (IPR, 2019) Dit maakt meteen de link met de circulaire economie duidelijk: door in te zetten op waardebehoud van materialen en producten, daalt de behoefte aan primaire grondstoffen. (IUCN, 2022)

© Mike De Brie

DE VIJF BELANGRIJKSTE DIRECTE OORZAKEN VAN BIODIVERSITEITSVERLIES (IPBES, 2019):

01

VERANDERINGEN IN LAND- EN ZEEGEBRUIK

Veranderingen in landgebruik zijn veruit de belangrijkste oorzaak van landgebonden biodiversiteitsverlies. Landbouw en veeteelt, aanleg van infrastructuur en industrie zijn daarbij de belangrijkste veroorzakers van die veranderingen. Hierdoor raakt het leefgebied van soorten gefragmenteerd of gaat het zelfs volledig verloren. (SITRA, 2022)

Daarnaast zijn het delven van grondstoffen, ontbossing en overbevissing belangrijke oorzaken van verandering in land- en zeegebruik. Bijna 75% van het aardoppervlak en 66% van het mariene milieu werden al omgevormd, waardoor de natuur steeds meer onder druk komt te staan. (IPBES, 2019)

02

OVEREXPLOITATIE VAN NATUURLIJKE HULPBRONNEN

We zijn als mensen sterk afhankelijk van grondstoffen voor de productie van consumptiegoederen. Door niet-duurzame exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, wordt het voor ecosystemen onmogelijk om zich op een natuurlijke manier te herstellen. Denk daarbij aan illegale jacht, bosbouw en houtkap, overbevissing, verwoestijning en uitputting van de bodemvruchtbaarheid. Maar uiteraard ook de impact van het delven van minerale erts en het aanboren van fossiele brandstoffen. (SITRA, 2022)

De wereldwijde winning van grondstoffen – biomassa, fossiele brandstoffen, metaalerts en niet-metallische mineralen – is aanzienlijk toegenomen: van 31,1 miljard ton in 1970 naar 96,5 miljard ton in 2020. Slechts 9% van deze materialen werd hergebruikt in productie- en bouwactiviteiten. (United Nations Environment Programme, 2025)

03

KLIMAATVERANDERING

Klimaatverandering is de verandering in lokale en globale weerpatronen en temperaturen over een lange periode en op grote schaal. (SITRA, 2022) We voelen de gevolgen van de klimaatverandering vandaag al: verhoogde intensiteit en ernst van droogte, bosbranden, stijgende zeespiegel, overstromingen, smeltend poolijs en katastrofische stormen. (United Nations Climate Change, 2022)

De biodiversiteitscrisis en de klimaatcrisis zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De klimaatverandering versnelt de versnippering van habitats en de vernietiging van ecosystemen. Het verlies en het niet-duurzame gebruik van de natuur zijn op hun beurt belangrijke oorzaken van de klimaatverandering. (European Commission, 2025)

Menselijke activiteit is de belangrijkste oorzaak van klimaatverandering. De grootste hoeveelheden broeikasgassen worden uitgestoten door energieverbruik, industrie, transport, de bouwsector en landbouw. Het ontginnen en verwerken van grondstoffen veroorzaakt 60% van de broeikasgasemissies wereldwijd. (IPR, 2024)

04

VERVUILING

Vervuiling is een belangrijke oorzaak van het verlies aan biodiversiteit en heeft ook schadelijke gevolgen voor onze gezondheid en het milieu. De biodiversiteit lijdt onder het vrijkomen van nutriënten, chemische pesticiden, farmaceutische producten, gevaarlijke chemische stoffen, stedelijk en industrieel afvalwater en andere afvalstoffen zoals zwerfvuil en kunststoffen. (Europese Unie, 2020)

05

INVASIEVE EXOTEN

Soorten die van nature niet in een bepaald gebied voorkomen, maar er door de mens – al dan niet bewust- worden geïntroduceerd, noemen we exoten. Invasieve soorten, zijn soorten die zich vestigen, snel vermeerderen en de inheemse soorten verdringen. Ze ontwrichten ecosystemen en kunnen erg veel schade aanrichten. (SITRA, 2022)

© Letitia Uil

WELKE IMPACT HEEFT VLAANDEREN?

Het INBO ontwikkelde een reeks **indicatoren die de impact van Vlaanderen op de biodiversiteit binnen en buiten onze grenzen** in beeld brengt. Ze tonen aan dat het Vlaamse consumptie- en productiepatroon de draagkracht van Vlaanderen ver overstijgt. Zowat 80% van de biomassa die we nodig hebben om ons productie- en consumptiepatroon te ondersteunen, komt uit het buitenland. Om die biomassa te produceren, gebruiken we jaarlijks 12 keer meer land dan we in Vlaanderen ter beschikking hebben. Bijna 98% van het soortenverlies dat onze Vlaamse economie daarmee veroorzaakt, vindt plaats buiten onze regiogrenzen.

Daarnaast verdwijnt er door ons consumptie- en productiepatroon elke zeven à acht jaar een oppervlakte bos, die even groot is als het hele Vlaamse bosoppervlak, en dat alleen al in de tropen en de subtropen. In diezelfde regio doet onze economie ook venen verdrogen. De koolstofuitstoot die we jaarlijks veroorzaken door de ontbossing en door de drainage van venen in de tropen en subtropen, bedraagt zo'n 12 à 13 keer de jaarlijkse koolstofopslag door bos in Vlaanderen. *(Katrijn Alaers, INBO, 2024)*

03. HOE KAN CIRCULAIRE ECONOMIE BIJDAGEN AAN DE BESCHERMING VAN BIODIVERSITEIT?

Ons huidige lineaire productie- en consumptiesysteem ligt aan de basis van de belangrijkste oorzaken van biodiversiteitsverlies. Volgens het IPR wordt zo'n 90% van het wereldwijde biodiversiteitsverlies veroorzaakt door het exploiteren en verwerken van natuurlijke hulpbronnen. (IPR, 2019) Daarom is het belangrijk dat we deze productie- en consumptiesystemen transformeren en de grondstoffen-efficiëntie verhogen. (European Environment Agency, 2023) (OECD, 2025)

In een circulaire economie worden kringlopen gesloten. Producten en materialen worden zo lang en zo hoogwaardig mogelijk ingezet. Hierdoor neemt de behoefte aan primaire grondstoffen en hulpbronnen af, en wordt er minder afval gecreëerd. De circulaire economie zet bovendien in op het sluiten van schone kringlopen, waarbij schadelijke stoffen worden uitgesloten en er dus minder vervuiling zal zijn. Regeneratieve principes voor productie van voeder, voedsel en andere biomassa kunnen een positieve impact hebben op de bodem- en waterkwaliteit. De circulaire economie vermindert de druk van grondstoffenwinning, productie, consumptie en afval op habitats, soorten en genetische diversiteit. (IUCN, 2022; OECD, 2025; United Nations Environment Programme, 2025; European Environment Agency, 2023; SITRA, 2022; IUCN, 2022)

De productie van biomassa vormt bij uitstek een link tussen circulaire economie en biodiversiteit. Er moet daarbij wel aandacht zijn voor de mogelijke impact op de natuur. Toename van de productie van biomassa, bijvoorbeeld door een toenemende vraag naar biogebaseerde materialen, kan leiden tot een grotere druk op landgebruik en – omvorming, met negatieve gevolgen voor de biodiversiteit. Het is bovendien belangrijk om de cascade van waardebehoud te respecteren en biomassa niet rechtstreeks in te zetten voor energiewinning. (IUCN, 2022)

Het European Environment Agency spreekt over **drie belangrijke terreinen** waar circulaire economie de impact van productie en consumptie op biodiversiteit kan verminderen:

01

VERMINDEREN VAN DE VRAAG NAAR PRIMAIRE GRONDSTOFFEN

De efficiëntie van grondstoffen en materialen wordt verhoogd door het toepassen van circulaire economie-principes. Dit doet de vraag naar primaire grondstoffen dalen, en vermindert zo de nood aan ontginning en landconversie. Hierdoor verlaagt de druk op de biodiversiteit.

02

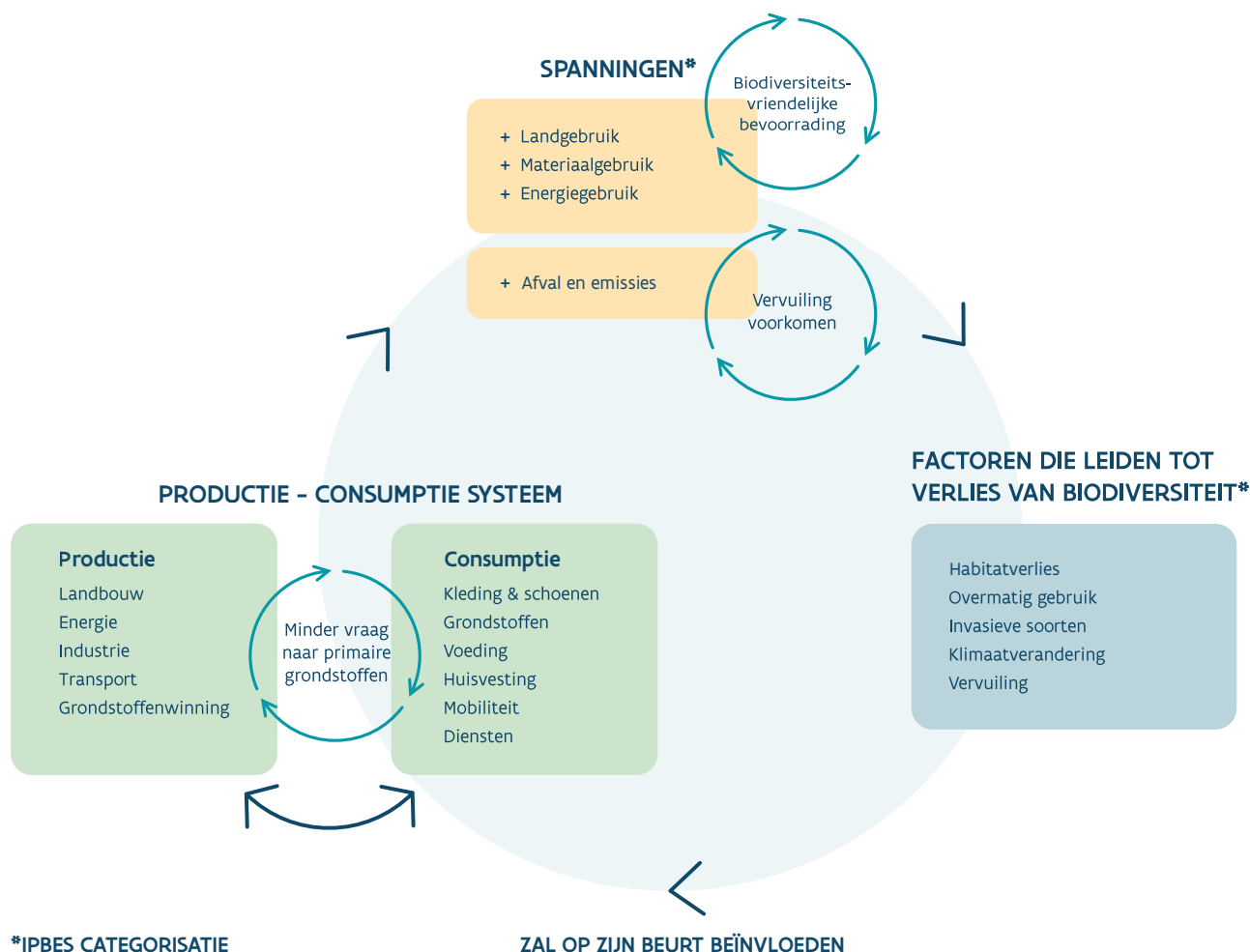
VERVUILING VERMIJDEN

Door systematisch afval te vermijden en gevaarlijke stoffen uit de kringloop te weren, vermindert de circulaire economie vervuiling en de impact ervan op het milieu, de natuur en de menselijke gezondheid.

03

BIODIVERSITEITVRIENDELIJKE TOEVOER VAN GOEDEREN

De primaire hulpbronnen die we wél gebruiken, moeten worden gewonnen en toegevoerd op een natuur- en milieuvriendelijke manier. Daarbij kan ook worden ingezet op regeneratieve productiemethoden in landbouw, aquacultuur en bosbouw, die zorgen voor meer veerkrachtige productie- en consumptiesystemen. (European Environment Agency, 2023)

Source: European Topic Centre on Circular Economy and Resource Use and EFA

DUURZAME WAARDEBEPALING

De [true pricing methodologie](#) brengt de kosten en baten voor het milieu en de maatschappij in rekening bij de bepaling van de marktprijs van producten en diensten. Met deze internalisering van de externaliteiten, wordt gestuurd richting duurzame en circulaire productie en consumptie. (United Nations Environment Programme, 2025)

Mensen die natuur beheren, zoals boeren, bosbeheerders en vissers, moeten via de markt beloond worden voor hun bijdrage aan het behoud van de strategische economische waarde van de natuur. Financiële instrumenten zoals **nature credits** kunnen publieke financiering aanvullen en investeringen in natuurvriendelijke activiteiten stimuleren. Dit biedt kansen voor inkomsten voor degenen die ecosystemen beschermen en duurzaam beheren. Toch blijven ecosysteemdiensten moeilijk te waarderen en onvoldoende weerspiegeld in marktprijzen, wat leidt tot overexploitatie en onderinvestering. Daardoor is natuurherstel en -bescherming nog steeds grotendeels afhankelijk van publieke middelen. (European Commission, 2025)

SECTOR DEEP-DIVES

Op de website van de [Ellen MacArthur foundation](#) vind je deep-dives voor de sectoren mode, voeding, plastic & verpakking en bouw. Ze belichten hoe de circulaire economie principes in deze sectoren kunnen worden toegepast om biodiversiteitsverlies tegen te gaan.

04. DE LINK TUSSEN BIODIVERSITEIT EN CIRCULARITEIT IN BELEID

Overheden kunnen verschillende instrumenten inzetten om hun doelstellingen te behalen: regelgeving, economische prikkels en educatie en sensibilisatie. Denk maar aan taxatie van ruwe grondstoffen, heffingen op huishoudelijk afval of regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Overheidsbeleid kan echter niet worden uitgevoerd zonder een brede maatschappelijke betrokkenheid. Omgekeerd is de steun van een robuust beleidskader ook van vitaal belang voor de inzet van bedrijven, sociale partners, onderzoeks- en kennisinstellingen en burgers. Daarbij is het belangrijk om in te zetten op een gecoördineerde aanpak van de drievoudige planetaire crisis, met als doel synergiën te creëren. (OECD, 2025) We bekijken hier de coherentie doorheen het beleid voor biodiversiteit, bio-economie en circulaire economie.

Op **mondiaal niveau** biedt het [Kunming-Montreal Biodiversiteitskader](#), aangenomen in 2022 onder het Verdrag inzake Biologische Diversiteit, een krachtige agenda om verandering teweeg te brengen. Het doel is om tegen 2030 biodiversiteitsverlies een halt toe te roepen. Het kader stelt actiegerichte doelen om de transitie naar duurzame productie en consumptie mogelijk te maken tegen 2030, met de betrokkenheid van alle actoren op alle niveaus - van grote en transnationale bedrijven en de activiteiten van financiële instellingen, hun toeleveringsketens en portefeuilles, tot individuele consumenten. (IUCN, 2022) Landen implementeren dit kader door vertaling naar een nationale biodiversiteitsstrategie en actieplan (NBSAP). Hoewel circulaire economie niet expliciet vermeld wordt, kan bij een aantal van deze doelstellingen circulaire economie een belangrijke rol spelen. (Ellen MacArthur Foundation, 2025)

© Isabelle Carette

Het feit dat zowel circulaire economie als biodiversiteit prioriteit hebben gekregen binnen de [Europese Green Deal](#) (2019) was een essentiële eerste stap richting een betere integratie van beide thema's op het **Europese beleidsniveau**. De Green Deal zet in op het loskoppelen van economische groei van het gebruik van grondstoffen en milieudegradatie. Hoewel er duidelijke verbanden zijn tussen beide thema's, wordt er in de Biodiversiteitsstrategie voor 2030 (2020) nauwelijks melding gemaakt van de circulaire economie.

Ook in de opeenvolgende [Circular Economy Action Plannen van de Europese commissie](#) (2015, 2020) komt biodiversiteit niet noemenswaardig voor. Het 8e Milieuactieprogramma tot 2030 van de EU (2022) bouwt verder op de Europese Green Deal en zet in op de transitie naar een klimaatneutrale, hulpbronnenefficiënte economie. Daarbij zijn zowel het versnellen van de transitie naar een circulaire economie, als het beschermen van de biodiversiteit belangrijke doelstellingen. (IUCN, 2022) De productie van biomassa vormt een belangrijke link tussen circulaire economie en biodiversiteit. (IUCN, 2022)

In de [Europese Bioeconomiestrategie](#) (2025) wordt circulariteit opgenomen als een kernprincipe. Daarnaast wordt ook aandacht geschonken aan de positieve en negatieve effecten die de bio-economie op biodiversiteit kan hebben. (European Commission, 2025) Het Omnibuspakket van de EU (2025) zet in op een duurzaam transitie en sterke competitiviteit voor Europese bedrijven, en wil daarbij de rapportagelast ten opzichte van eerdere wetgeving (CSRD, CSDDD, CBAM en InvestEU) verlagen. Dit maakt dat er minder bedrijven 'in scope' zijn voor de verplichte CSRD rapportage. Het principe van de dubbele materialiteit blijft echter overeind. Dat wil zeggen dat de bedrijven zowel moeten rapporteren over hoe duurzaamheidsrisico's hun bedrijf beïnvloeden, als over hoe zij zelf een impact hebben op het milieu en de maatschappij. Zowel biodiversiteit, circulariteit en grondstoffenschaarste, klimaat als vervuiling zijn daarbij thema's voor de rapportage. (Europese Commissie, 2026; European Parliament and council of the European Union, 2022)

De Europese Commissie zal eind 2026 een Circulair Economy Act lanceren. De verwachting is dat de focus zal liggen op het creëren van een ééngemaakte markt voor secundaire grondstoffen en het versterken van de competitiviteit. Het valt dus nog af te wachten of er ook aandacht zal zijn voor biodiversiteit. (European Commission, 2026)

In **België** is de implementatie van maatregelen rond instandhouding van de biodiversiteit voornamelijk een regionale bevoegdheid. De federale overheid staat o.a. in voor de coördinatie van het internationale beleid en de bescherming van het mariene milieu. In 2024 werd een actualisering doorgevoerd van de Belgische Nationale Biodiversiteitsstrategie voor 2030 om de Belgische doelstellingen op één lijn te brengen met het Kunming-Montreal kader en de Europese Biodiversiteitsstrategie tot 2030. (*FOD Volksgezondheid, 2026*)

In de herziene strategie werd de transitie naar een circulaire economie opgenomen als een cruciale stap voor het bereiken van verschillende doelstellingen van de strategie. (Belgisch Nationaal knooppunt voor het Verdrag inzake biologische diversiteit (ed.), 2025)

© Paul Helsen

05. CIRCULAIRE DOENERS

WASTE WARRIORS

Waste Warriors, pakt sinds 2025 voedselverspilling aan door overtollig fruit en groenten te verwerken tot voedingsproducten met een langere houdbaarheid. Zo maken ze bijvoorbeeld soep van pompoenen die te klein worden bevonden voor de supermarkt, of appelpersensap van misvormde vruchten.

Elk jaar belandt een derde van het geproduceerde voedsel in de vuilnisbak om esthetische of economische redenen. Waste Warriors wil deze trend omkeren door deze grondstoffen te hergebruiken en de telers er een eerlijke prijs voor te geven. Zo gebruiken ze de principes van de circulaire economie om druk op biodiversiteit te verminderen. Waste Warriors werkt samen met lokale telers, verwerkers en sociale ondernemingen zoals de voedselbank. (Belgian Biodiversity Alliance, 2026; Waste Warriors, 2026)

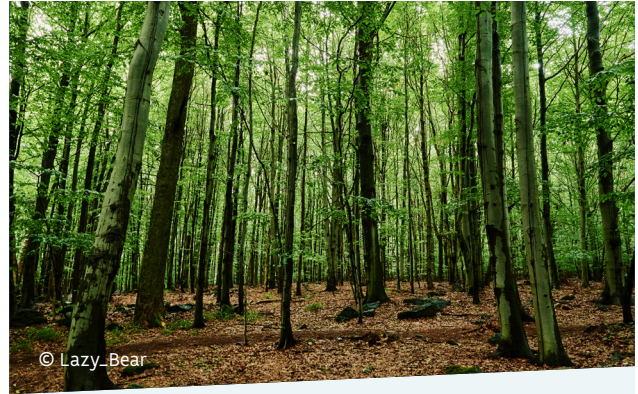
THOSE VEGAN COWBOYS

De productie van kaas en andere zuivelproducten heeft een grote impact op land, water, biodiversiteit en het klimaat. Het team achter Those Vegan Cowboys introduceert daarom een innovatieve techniek die gras efficiënt omzet in melkeiwitten. Hun doel is om kaas vijf keer efficiënter te produceren, dan op de traditionele manier. Zo is er veel minder land en water nodig en daalt de uitstoot van broeikasgassen aanzienlijk, waardoor ook de druk op de biodiversiteit afneemt. Hun 'stainless steel cow' staat symbool voor een toekomst waarin voedsel op een milieuvriendelijke manier wordt geproduceerd mét oog voor de boeren als beheerders van het land. (Those Vegan Cowboys, 2026)

KIEMKRACHT, MYCELIA EN URBAN FARMER

De Japanse duizendknoop is een invasieve exoot die in Vlaanderen de biodiversiteit bedreigt en infrastructuur beschadigt. De bestrijding van de soort is duur en lastig. Kiemkracht, ontwikkelde samen met Mycelia en Urban Farmer een circulaire oplossing. De plant wordt tijdig verwijderd door Kiemkracht volgens een bestrijdingscontract met de terreinbeheerder, en omgezet in grondstof voor paddenstoelenweek. Het is voorlopig nog niet gelukt om de grondstof te certificeren als substraat om de self-grow-kits op de markt te kunnen brengen. (Vlaanderen Circulair, 2026)

BRABANTSE Wouden ALS CIRCULAIR HOUT PLATFORM

Hoewel onze bossen jaarlijks aanzienlijke volumes hout produceren, wordt een groot deel ervan verbrand of zonder meerwaarde geëxporteerd. En dat terwijl de bouwsector steeds meer beroep doet op geïmporteerd hout. Enerzijds omwille van het verworven vertrouwen dat tropisch hout heeft opgebouwd op vlak van tijd- en weerbestendigheid, anderzijds ook om economische redenen. Er is geen tijd om te wachten tot lokaal hout gedroogd is of om bomen selectief te vellen in functie van hun eindverwerking.

Het VLAIO Living Lab Brabantse Wouden als circulair houtplatform werd opgezet om lokale actoren met elkaar te verbinden tot een circulair, lokaal houtplatform. Het was daarbij de bedoeling om het lokaal geproduceerde hout hoger te plaatsen in de cascade van waardebehoud, en in te zetten op herhaald gebruik. (VLAIO, 2026)

NOG MEER VOORBEELDEN

Op de biodiversiteitspagina van de [Ellen MacArthur Foundation](#) vind je voorbeelden van over de hele wereld die aantonen hoe de circulaire economie kan bijdragen aan biodiversiteit

DANKWOORD

Vlaanderen Circulair was van 2024 tot en met 2025 lid van de Leadership Group 'Biodiversity and Climate' van het European Circular Economy Stakeholder Platform (ECESP). We danken de leden van de LG en de voorzitter IUCN Europe voor het werk dat zij verrichtten op het snijvlak van biodiversiteit en circulariteit. Het vormt de belangrijkste inspiratiebron voor deze paper.

© Tom SKW

BIBLIOGRAFIE

Belgian Biodiversity Alliance. (2026, 03 04). Belgian Biodiversity Alliance Projects. Opgehaald van Belgian Biodiversity Alliance: <https://biodiversity-alliance.be/projects/>

Belgisch Nationaal knooppunt voor het Verdrag inzake biologische diversiteit (ed.). (2025). Herziene Belgische Nationale Biodiversiteitsstrategie voor 2030. Brussel: Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen.

Ellen MacArthur Foundation. (2025). Scaling action for nature: How the circular economy can help deliver the Global Biodiversity Framework.

European Commission. (2025). A Strategic Framework for a Competitive and Sustainable EU Bioeconomy . Brssels: European Commission.

European Commission. (2025, 10 02). Climate Action. Opgehaald van https://climate.ec.europa.eu/climate-change/consequences-climate-change_nl

European Commission. (2025, 7 Brussels). Roadmap towards Nature Credits. Communication from the commission to the european parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions .

European Commission. (2026, 02 27). Commission launches consultation upcoming circular economy act. Opgehaald van https://environment.ec.europa.eu/news/commission-launches-consultation-upcoming-circular-economy-act-2025-08-01_en

European Environment Agency. (2023, June). The benefits to biodiversity of a strong circular economy.

European Environment Agency. (2025, 09 29). One Health. Opgehaald van <https://www.eea.europa.eu/en/topics/at-a-glance/health/one-health>

European Environment Agency. (2025, 09 29). Strengthening society's engagement with nature. Opgehaald van <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/strengthening-societys-engagement-with-nature>

European Environment Agency. (2025, 10 2). The importance of restoring nature in Europe. Opgehaald van <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/the-importance-of-restoring-nature-in-europe>

European Parliament and council of the European Union. (2022, December 14). Directive on Corporate Sustainability Reporting.

Europese Commissie. (2026, 03 10). Commission welcomes political agreement on Omnibus I simplification package*. Opgehaald van https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2981

Europese Unie. (2020). Biodiversiteitsstrategie van de Europese Unie voor 2030 om de natuur terug in ons leven te brengen.

FOD Volksgezondheid, V. v. (2026, 02 20). Resultaten van de openbare raadpleging over de actualisering van de Belgische Nationale Biodiversiteitsstrategie tot 2030. Opgehaald van <https://www.health.belgium.be/nl/organisatie-beleid/regelgeving-beleidsdocumenten/actualisering-belgische-nationale-biodiversiteitsstrategie-tot-2030>

IPBES. (2019). The global assesment report on biodiversity and ecosystem services.

IPBES. (2024). Thematic Assesment Report on Interlinkages among Biodiversity, Water, Food and Health.

IPR. (2019). Global Resources Outlook 2019: Natural Resources for the Future We Want. United Nations Envrioment Programma.

IPR. (2024). Global Resources Outlook. UNEP.

IUCN. (2022). Towards a circular economy that begins and ends in nature.

IUCN. (2024). Red List (2024-1).

Katrijn Alaers, INBO. (2024, december). Impact van Vlaanderen op wereldwijde biodiversiteit.

OECD. (2025). Environmental Outlook on the Triple Planetary Crisis - Stakes, Evolution and Policy Linkages. Paris: OECD Publishing.

SITRA. (2022, May). Tackling Root Causes - Halting biodiversity loss through the circular economy.

Those Vegan Cowboys. (2026, 03 04). Thosevegancowboys mission. Opgehaald van Those Vegan Cowboys: <https://thosevegancowboys.com/mission/>

United Nations Climate Change. (2022, April 13). What is the Triple Planetary crisis? Opgehaald van <https://unfccc.int/news/what-is-the-triple-planetary-crisis>

United Nations Envrioment Programme. (2025). Global Environment Outlook 7: A furture we choose - Why investing in Earth now can lead to a trillion-dollar benefit for all. Nairobi.

Vlaanderen Circulair. (2026, 03 04). Circulaire Doeners. Opgehaald van Vlaanderen Circulair: <https://www.vlaanderen-circulair.be/nl/doeners/de-japanse-duizendknoop-als-circulaire-grondstof-voor-paddenstoelen>

VILAIO. (2026, 03 05). Brabantse Wouden als Circulair Houtplatform. Opgehaald van <https://www.vlaio.be/nl/projecten/circulaire-economie/brabantse-wouden-als-circulair-hout-platform-bwchp-resultaten>

Waste Warriors. (2026, 03 04). Waste Warriors. Opgehaald van Waste Warriors: <https://wastewarriors.be/>

wbcasd. (2021). Dasgupta Review on the Economics of Biodiversity.

World Economic Forum. (2020, January). Nature Risk Risng: Why the Crisis Engulfing Nature Matters for Businesses and the Economy.

WWF. (2024). Living Planet Report 2024 - A system in Peril. Gland, Switzzeland.

VOLG ONS

www.vlaanderen-circulair.be

[@vlaanderen-circulair](https://www.linkedin.com/company/vlaanderen-circulair)

[@circular.flanders](https://www.instagram.com/circular.flanders)

[@vlaanderencirculair](https://www.facebook.com/vlaanderencirculair)